

اولین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

ارتباطات گروه‌های خانوادگی در شبکه‌های مجازی از منظر دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی

ستایش الزهرا ابراهیمی^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد ارتباطات دانشگاه علامه طباطبائی

seta.ebrahimi@yahoo.com

چکیده:

فضای مجازی دنیای پیچیده‌ای است که کاربران مختلف با انگیزه‌ها و اهداف گوناگون، از جمله ارتباط با نزدیکان و دوستان، پیدا کردن دوستان قدیمی، تشکیل گروه‌ها و جماعت‌های آنلاین، دریافت و ارسال اطلاعات، جست‌وجوی فایل‌ها و محتوای مورد نیاز و... از این رسانه‌ها و نرم‌افزارها استفاده می‌کنند. امروزه استفاده از انواع نرم‌افزارهای موبایل تا حد زیادی فراگیر شده است و از آنجا که در دهه‌های اخیر گسترش اینترنت و فضای مجازی به خصوص نرم‌افزارهای موبایلی به تشکیل گروه‌های فامیلی منجر شده است، مسأله این است که ارتباطات خانوادگی در شبکه‌های مجازی چه تأثیری بر ارتباط در دنیای واقعی می‌گذارد؟ هدف اصلی پژوهش حاضر، شناخت نقاط ضعف و قوت ارتباطات گروه‌های خانوادگی در شبکه‌های مجازی از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی است که با روش پیمایشی انجام شده است. انتخاب هر دو گروه پسران و دختران به منظور مقایسه و تفاوت‌نگرش و عملکرد و جنس صورت گرفته است. طبق این پژوهش میزان استفاده‌ی دختران از شبکه‌های مجازی موبایل بیشتر از پسران است و پاسخگویان معتقد بوده‌اند شبکه‌های مجازی به تقویت روابط خویشاوندی و صله‌ی رحم کمک چندانی نمی‌کند.

واژگان کلیدی: شبکه‌ی مجازی، شبکه‌های اجتماعی موبایل، گروه‌های فامیلی، ارتباطات و اطلاعات

۱- مقدمه:

امروزه با تحول گسترده در عرصه‌ی ارتباطات و اطلاع‌رسانی مواجه ایم. ظهور و توسعه‌ی حیرت‌آور رسانه‌های نوین، چشم‌انداز متفاوتی از مفهوم رسانه را پیش روی پژوهشگران قرار داده است که مهم‌ترین و بارزترین شکل آن اینترنت و شبکه‌های مجازی است. به نوعی زندگی ما با شبکه‌های اجتماعی پیوند خورده است که این شبکه‌ها نیاز ما به دوست‌یابی، اطلاع‌رسانی، تبادل و اشتراک اطلاعات تأمین می‌کنند. اصلاح شبکه‌های اجتماعی زیرمجموعه‌ی رسانه‌های اجتماعی قرار می‌گیرد. رسانه‌های اجتماعی مفاهیمی کلان هستند که به واسطه‌ی پیدایی شبکه‌های جدید ارتباطی چون اینترنت و تلفن همراه پدید آمده‌اند. در سال‌های اخیر، رسانه‌ها و نرم‌افزارهای اجتماعی به شکل روزافزونی رواج پیدا کرده‌اند. پس از سال ۲۰۰۰ میلادی با پیشرفت اینترنت و توسعه‌ی وب ۲ و همچنین توسعه‌ی نسل‌های جدید تلفن همراه، امکانات و قابلیت‌های تعاملی و مشارکتی مورد نیاز رسانه‌های اجتماعی فراهم شد و این رسانه‌ها به سرعت در اکثر نقاط جهان مورد استفاده‌ی کاربران قرار گرفتند. کاربران زیادی با انگیزه‌ها و اهداف گوناگون، از جمله ارتباط با نزدیکان و دوستان، پیدا کردن دوستان قدیمی، تشکیل گروه‌ها و جماعت‌های آنلاین، دریافت و ارسال اطلاعات، رقابت در بازی‌های آنلاین، جست‌وجوی فایل‌ها و محتوای مورد نیاز و... از این رسانه‌ها و نرم‌افزارها استفاده می‌کنند. (ابراهیمی، سید یاسین ۱۳۹۱)

بنابراین عوامل گوناگونی مانند پیشرفت و توسعه‌ی شبکه‌های اجتماعی مجازی، نرم‌افزارها و اپلیکیشن‌های متنوع و گسترش زیرساخت‌های ارتباطی، به شکل روزافزونی موجب توسعه‌ی رسانه‌های اجتماعی در تلفن‌های همراه می‌شود. در سال‌های اخیر، نرم‌افزارهای اجتماعی مختلفی برای پلتفرم‌های تلفن‌های هوشمند توسط شرکت‌ها عرضه شد. همچنین شبکه‌های اجتماعی اینترنتی مانند فیس‌بوک، نسخه‌ی موبایل خود را به کاربران عرضه کرده‌اند.